

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Antonius i Paris

Citation: Claussen, Sophus: "Antonius i Paris", i Claussen, Sophus: *Antonius i Paris*, udg. af Jørgen Hunosøe ; Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, [i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab], cop. 1990, s. 331. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen01-shoot-idm140218341988128.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Antonius i Paris

VII. Teksten

Der findes intet fuldstændigt trykmanuskript til *Antonius i Paris* og *Valfart*, kun udkast og brudstykker af rettede manuskripter på Det kongelige Bibliotek: NKS 3634,4°, I og II (henholdsvis 7 og 31 blade; jf s. 288). En række udklip, især af *Politiken*/*Naive Breve*, ses opklæbet i en bog med stift bind betitlet *Æventyrenes Bog. Naive Breve fra Paris* med indholdsfortegnelse samt rettelsel og tilføjelser (96 sider, enkelte sider klippet ud). Disse *Naive breve* er bibliograferet i *E&H* med angivelse af, hvilke der indgik i bogen og i hvilken form (grad af ændringer).

Notesbøgerne indeholder adskillige prosaoptegnelser, skitser og fragmenter, som i mere eller mindre ændret form indgår i de to romaner. Det drejer sig om nr. 29-34 (optegnelser okt. 1892 - sept. 1894; jf. s. 289), nr. 35 (primært Célimène-digte fra 1895) og nr. 36 (bl.a. udkast til *Va*, også fra 1895). De befinder sig i NKS 1340,8°, VI og VII.

En nøjagtig beskrivelse af *digtenes* tekstforhold er tilstræbt i *SC:SL* I-IX. Lyrikudgaven gengiver førstetrykkene, som i visse tilfælde divergerer fra formen i romanerne. Kommentaren oplyser herom, men de mest markante ændringer er dog meddelt her.

Kun *AP* blev genoptrykt i Sophus Claussens levetid, nemlig i 1918 og kun i 5 eks. En del fejl i bogstaveringen af franske udtryk blev rettet, men der er ikke taget hensyn hertil i denne udgave, da disse fejlskrivninger (hvor der ikke er tale om åbenlyse trykfejl, som er rettede, jf nedenfor) afspejler Claussens franskkundskaber på nedskrivningstidspunktet. Dette 2. oplag har samme paginering som 1. udgaven; kun er kapiteloverskriften *Antonius og Ladislas* ændret til *Ladislas* pga. indførelsen af figuren Fabius, jf efterskriften. 2. oplag indgik sammen med restoplaget af *Va* som bind IV i de såkaldte *Samlede Værker* I-VII (dvs. ensartet lærredsindbundne sæt af foreliggende restoplag). - 1965 udkom *AP* i Gyldendals Bekkasinbøger; 1983 *Va* i et fotografisk optryk med efterskrift af Bo Hakon Jørgensen.

332

Tekstrettelser

Førsteudgaverne er benyttet som trykgrundlag. Åbenlyse trykfejl og manglende tegn er henholdsvis stiltiende rettet og kompletteret (ex.: *Madeleinekirken* < *Madelainekirken*, *Cellini, den Toscaner* < *Cellini den Toscaner*). Visse franske udtryk er ændret efter manus og 2. udgaven (ex.: *Champs-Elysées* < *Camps-Elysées*, *L'Intmsigeant* < *L'Intransigant*), ligesom visse danske, hvor sammenhængen naturligt fordrer det (ex.: s. 24,5 fn.: *teglhængte* < *Teglhængte*). Ellers er Claussens ofte inkonsekvente bogstavering og tegnsætning respekteret - også m.h.t. egentlig ugrammatiske former (ex.: *Cazals Sange*). Et slående ex. er således flg. en- og flertalsformer af navneordet sonet: *Sonet/Soneter/Sonetter* og *Sonnet/Sonnetter/Sonnetter*. Andre ex. kunne være: *Naivetet/Naivitet* og talordet *treds(indstyve)/tres(indstyve)*, jf i øvrigt *Danske Klassikeres* udg. af UB, afsn. *Principper for tekstrettelser* s. 207-208. Flg. rettelsel er foretaget:

AP:

s. 38: *Savoie* < *Savois*

s. 81: *Kaféen* < *Kafeen*

s. 94: 1. str. l. 3: *d'âge* < *d'age*

2. str. l. 3: *quelque* < *qu'elle*

4. str. l. 2: *Saint-Ouen* < *Saint Ouen*

s. 131: *bred* < *vred*

s. 132: *Maade. Han* < *Maade, Han*

Va:

s. 180: str. 1 og s. 181: str. 5, l. 7: *Florentinerpigen* < *Florentinerdrengen*

s. 187: str.4, l. 5: *Hylde*. < *Hylde*,

s. 211: afsnit markeret efter *olla paterna*.

s. 219: *mens* < *men*

s. 232: *Théâtre Français* < *Theatre français*

For at undgå uskønsom perfektionisme har vi i noteafsnittet konsekvent anført tekstens form som opslagsord, men ikke gengivet den grammatikalsk mere korrekte. Vi har derved villet undgå noter af typen *Conditionel, conditionnel: konditionalis; verbalform, der (...)* (n.t.s. 26), *Jomfruen af Orleans, Jomfruen af Orléans: (...)* (n.t.s. 16), *Un mariage d'hier, Mariage d'hier: (...)* (n.ts. 31).

Endelig har vi ikke rettet udtryk, som set i sammenhængen synes at kalde på en ændring (manus yder ingen støtte):

s. 156: *smigrende* ej rettet til *smigrede*

s. 254: *ukøn* ej rettet til *uskøn*.